

MEMORANDUM

Gemeenteraadsverkiezingen 2018

Aan de politieke partijen
Van en te Lokeren

Beste politieke partijen,

Je kan er niet om heen: Lokeren is een stad waar sociaal bewogen initiatiefnemers altijd zeer actief geweest zijn. Van de Zusters van Liefde en de Broeders Hieronymieten destijds, tot recenter De Klink, De Sperwer, De Mozoart, Alderande, Honingraat,

Het resulteert in een stad die even goed “Waar Welzijn Werkt” als baseline zou kunnen hebben. En dat mag ook letterlijk genomen worden want de welzijnssector is met voorsprong de grootste werkgever in Lokeren!!

Lokeren is ook een stad waar welzijnswerk uitgebreid aanwezig **moet** zijn. De stad is niet voor niets bij de Belfius-indeling geklasseerd onder de verstedelijkte gemeenten met een laag inkomen.

Concreet betekent dit onder meer dat - hoe groter en belangrijker de welzijnssector in de stad is, hoe omvangrijker de regierol is die de stad moet opnemen, en daar waar nodig ook de rol van actor.

Lokeren moet bijgevolg een stad zijn die zonder schroom voluit inzet op een beleid dat congruent is met de realiteit op het terrein. Een stad die de plaatselijke initiatiefnemers aantoonbaar ondersteunt en waardeert door hun werking te versterken met de mogelijkheden die een stad heeft. Ook een stad die voluit inspeelt op wat Vlaanderen aanbiedt: van Sociaal verhuurkantoor tot lokale dienstencentra.

Meer inzetten op welzijn kost uiteraard meer geld, terwijl er volgens de perceptie niet onmiddellijk veel ruimte is om nog meer middelen hieraan te besteden. Hier kan een objectieve norm richtinggevend zijn: laat de bijdrage van de individuele Lokerse belastingbetaler aan de werkingskosten van het OCMW even groot zijn als deze in de gemiddelde Vlaamse gemeenten met een laag inkomen.

Hierbij komt de Lokerse Welzijnsraad tot een reeks transversaal met elkaar verbonden prioriteiten, waarvan het aangewezen is ze in het volgend bestuursakkoord op te nemen:

Onze prioriteiten

1. Investeer in sociale cohesie
2. Maximaliseer de toekomstkansen van onze jeugd
3. Voer de strijd tegen armoede op
4. Verbeter de toegankelijkheid van rechten
5. Verruim de mogelijkheden van het OCMW
6. Garandeer basisbereikbaarheid
7. Maak van betaalbaar, kwaliteitsvol en toekomstgericht wonen een uitdaging
8. Maak werk van een stedelijk gezondheidsbeleid
9. Zet in op tewerkstelling van mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt

1 - Investeer in sociale cohesie

We dromen allemaal van een warme stad, waar de verbondenheid tussen de mensen groot is, waar maatschappelijke participatie en inclusie doorheen alle beleidsdomeinen een basislijn is in het beleid van de stad.

Zo'n cohesie komt er evenwel niet zonder een stimulerend beleid. Bovenop de bestaande initiatieven is hiervoor extra aandacht in het bestuursakkoord onontbeerlijk.

Belangrijk element hierin is het inplannen, uitbouwen en ondersteunen van buurt en ontmoetingshuizen bij nieuwbouwprojecten en wijken, en in 'vergeten buurten'.

Dergelijke voorzieningen zorgen voor een betere sociale cohesie. Het zijn de plaatsen waar mekaar helpen en voor mekaar zorgen tot stand komt. Er is dienstverlening aanwezig. Het sociaal restaurant en/of de cafetaria bieden er ontmoetingsmogelijkheden. Er is aandacht voor belangenverdediging en een ruim aanbod rond vorming en vrijetijdsbesteding.

Dit is in het belang van alle burgers, maar in het bijzonder voor de meest kwetsbaren zoals: ouderen, mensen met een beperking, nieuwkomers, mensen in kansarmoede, mensen met psychische problemen, alleenstaande ouders, ... met het oog op inclusie voor alle bewoners van de stad.

Uiteraard is ook het verder ondersteunen van bestaande geïntegreerde basisvoorzieningen aangewezen: we denken aan Ontmoetingshuis De Mozaort, het Huis van Het Kind, ... Dit via structurele lokale basisfinanciering.

Ook buurtbudgetten die mensen toelaten samen iets uit te bouwen zijn een krachtig cohesiecreërend middel.

Belangrijk zijn ook participatieve processen bij huidige en toekomstige nieuwbouwprojecten of projecten die nieuw leven willen blazen in 'vergeten gebieden': bevrage de bewoners, breng ze samen, voer niet enkel de dialoog tussen ontwikkelaars en bewoners maar laat ook bewoners met elkaar in dialoog gaan.

Door de bril van de sociale cohesie is ook de inrichting van de publieke ruimte zeer belangrijk: met meer groen waar teveel grijs is, met open (speel) ruimte, openbare BBQ, bankjes ... We denken ook aan volkstuintjes, gedeelde tuinen, deelsystemen,

Vergeten we ook de noodzakelijkheid van de lokale dienstencentra (gericht op een breder publiek dan enkel senioren) niet, zoals omschreven in het memorandum van de Lokerse seniorenraad.

2. Maximaliseer de toekomstkansen van onze jeugd

2.1 - Huis van het KIND

'Huis van het KIND' is een mooi concept.

Onze oproep aan de politieke partijen is om dit verder uit te bouwen, bekend en toegankelijk te maken, ervoor te zorgen dat dit een forum is waar alle deeldomeinen en sectoren hun plaats in krijgen en dat dit plaats is waar iedere Lokeraar terecht kan met vraag en aanbod rond het thema 'kind' in de meest ruime zin.

Concreet zou 'het huis van het kind' ook

- Laagdrempelige (en betaalbare) psycho-emotionele hulpverlening voor jongeren kunnen aanbieden (vanuit de ervaring dat er ondanks hulpverlening door CLB, centra geestelijke gezondheidszorg, jongerenwelzijn, VAPH (¹), en privé-initiatieven, capaciteitstekorten en wachtlijsten zijn)
- Een aanspreekpunt kunnen zijn voor diensten en sectoren om informatie en kennis te vergaren in functie van een optimalisering van hun eigen werking, vb onderwijs, ziekenhuis, kind en gezin, politiediensten, jeugdbewegingen, socio-cultureelwerk,.. vb via outreachment.⁽²⁾
- Een preventiedienst kunnen zijn in een waaier aan gebieden, oa opvoedingsproblemen, armoede, grensoverschrijdingen, druggebruik, genderproblematieken,...
- Casemanagement als methodiek (terug) kunnen invoeren.
- Maatschappelijke participatie van kansengroepen in alle sociale, culturele en sportieve gedingen kunnen faciliteren.

2.2 - (Kinder)armoede

We stellen vast dat in Lokeren (zoals in Vlaanderen/België) heel wat (verdoken) armoede heerst. Voor de politieke partijen in Lokeren is de strijd tegen (kinder)armoede dan ook een onbetwistbare uitdaging voor de komende jaren.

Een passende screening kan de precieze omvang van de problematiek in beeld brengen.

Om hier een adequaat antwoord op te formuleren pleiten we voor een pro-actief beleid waarbij diensten gemotiveerd en gestimuleerd worden om ervoor te zorgen dat hun gebruikers de ondersteuning genieten waar ze recht op hebben.

Vanzelfsprekend vraagt dit een focus op gezinnen met kinderen, maar evenzeer op alleenstaanden, met speciale aandacht voor de 16-25-jarigen die in de tussenfase van hun leven dikwijls ook tussen wal en schip in de hulpverlening vallen. 'Geen Lokerse Jordy B!'.

Vereenvoudiging van administratie, laagdrempelige hulpverlening, voldoende crisisopvang en een sociaal woonbeleid (met versnelde toewijzing voor specifieke doelgroepen) zijn enkele mogelijke actiepunten.

¹ Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap

² Werkwijze waarin professionals niet afwachten totdat de cliënt naar hen toekomt, maar zelf op probleemsituaties afstappen en een actief hulpaanbod doen

2.3 – Leerrecht

In België bestaat leerplicht, maar we willen de Lokerse politieke partijen uitnodigen om werk te maken van 'leerrecht'.

Ieder kind, iedere jongere heeft recht op aangepast en betaalbaar onderwijs.

Een stadsbestuur kan hier meer aan doen dan enkel goed zorg dragen voor het stedelijk onderwijs.

Ook het vrije en het gemeenschapsonderwijs – zowel het gewone als het buitengewone- verdient facilitering van een gemeentebestuur.

Kinderen of jongeren die niet op school geraken omwille van gezinsfactoren of eigen problematiek zouden pro-actief moeten opgespoord worden.

Schooluitval en spijbelproblematiek zouden met vereende krachten moeten aangepakt worden en de gemeentelijke diensten, oa politie en maatschappelijk werk, kunnen hier een nog meer zinvolle rol in krijgen.

Grotere aanwezigheid van brugfiguren en andere dienstverlening op school. (vb OCMW) kan outreachend werken door regelmatig zitdagen op de school te organiseren. Zoals bv in Gent .(3)

In het secundair onderwijs en in het secundair buitengewoon onderwijs zijn er jaarlijks verschillende leerlingen die hun schoolloopbaan beëindigen zonder diploma.

De schepen van onderwijs ontwikkelt samen met alle Lokerse scholen een actieplan om dit samen zoveel mogelijk te proberen voorkomen. Me kan zich hierbij inspireren op initiatieven in andere steden, zoals bvb. in Gent.

Een Lokers herstel- en time out initiatief voor schooluitvallers (preventief en reactief) lijkt een mooie uitdaging.

³ <https://stad.gent/onderwijs-kinderopvang/nieuws-evenementen/gent-pakt-kinderar-moede-aan-op-school-en-breidt-project-kinderen-eerst-uit>

3 – Voer de strijd tegen armoede op

3.1 – Inkanteling van het OCMW

We pleiten er voor dat Lokeren de inkanteling van het OCMW in de gemeente aangrijpt om van sociaal beleid en armoedebestrijding een topprioriteit te maken. Op die manier bouwt ze een geïntegreerd beleid uit voor maatschappelijk kwetsbare groepen over de verschillende levensdomeinen heen met als doel het garanderen van een menswaardig bestaan voor elke inwoner.

Wanneer Lokeren het sociaal beleid binnenbrengt in het debat op de gemeenteraad en het schepencollege, dan hopen we dat dit zal leiden tot een groter besef van de armoedeproblematiek binnen alle beleidsdomeinen. Dat betekent dat het Sociaal beleid van Lokeren niet langer vorm krijgt in een apart bestuur, maar centraal. Dit biedt kansen tot een meer integraal armoedebeleid en een sterker lokaal sociaal beleid.

Cruciaal hierbij is dat het bestuur van Lokeren de doelstelling van het garanderen van de menselijke waardigheid blijft voorop stellen als topprioriteit en niet als één van de vele te realiseren doelstellingen. Dit betekent dat er vergelijkbare of sterkere financiële garanties moeten zijn waar het OCMW nu over beschikt. Een schepen voor armoedebestrijding kan dat beleid mee bewaken en vorm geven, in samenwerking en dialoog met maatschappelijk kwetsbare groepen, middenveld, organisaties ...

Het OCMW doet veel meer dan individuele hulpverlening: er is groepswerk, er zijn tewerkstellingsinitiatieven, initiatieven in de ouderenzorg, wonen ... Deze taken moeten ten volle blijvend opgenomen worden met het oog op het garanderen van een menswaardig bestaan.

Een betere afstemming tussen de dienstverlening van de gemeente en het OCMW kan tot kwalitatievere en meer toegankelijke dienstverlening leiden voor een grotere groep mensen. Dit is geen vanzelfsprekendheid. Daartoe moeten de bestaande drempels en toekomstige drempels in kaart worden gebracht en aangepakt. De inkanteling biedt ook mogelijkheden om voordelen en diensten van de gemeente meer automatisch toe te kennen.

3.2 - Vertrekken vanuit een armoedeplan

Het opvoeren van de strijd tegen armoede start bij het schrijven van een **armoede plan**. Stad en OCMW realiseren dat in samenwerking met de verschillende welzijnspartners. Bij voorkeur is er ook een ruime participatie van de burger met extra aandacht voor maatschappelijk kwetsbare mensen (met ervaring in kansarmoede). Ook de evaluatie en bijsturing van het armoedeplan gebeurt in overleg met maatschappelijk kwetsbare groepen (= de zogenaamde “armoedetoets”).

Participatie en dialoog met alle burgers, waaronder ook kwetsbare groepen, leidt tot een groter wederzijds begrip en verbetert de dienstverlening. Door middel van **structureel overleg met gebruikers** kunnen drempels in kaart worden gebracht en kan op zoek gegaan worden naar verbetervoorstellen. We denken aan: mee vormgeven van nieuwe initiatieven en projecten, nieuwe en bestaande beleidsmaatregelen toetsen op hun effect op mensen in armoede, bestaande dienstverlening verbeteren; leesbaarheid van brieven, toegankelijke openingsuren, een antwoord bieden op anderstaligheid, uitwerken van een meer pro-actieve dienstverlening, ...

3.3 – Van voedselbank naar sociale kruidenier

De voedselbank zoals we die kennen, zit in de sfeer van liefdadigheid. In een versie 2.0 kom je uit bij het concept van de sociale kruidenier. Deze werkt volgens het systeem van de kringwinkel waar je zelf je keuze maakt en een beperkt bedrag neertelt. De oprichting, uitbouw en ondersteuning van dit concept is dan ook aangewezen.

Naar analogie met de kringwinkel kan Stad en OCMW hier als actor optreden om het initiatief te realiseren. Idealiter vind je er ook een was en badplaats, een sociale wasserette, verdeling van kledij, een luierbank,... Naast noodhulp is er ook tijd en ruimte voor hulpverlening en ontmoeting. Er wordt voorzien in begeleiding om naast het ledigen van directe noden, ook naar lange termijn oplossingen te zoeken. Zowel op individueel als collectief niveau wordt aan belangenverdediging gedaan.

Niet al deze initiatieven dienen op 1 en dezelfde locatie aanwezig te zijn, maar materiële en immateriële hulp moeten wel steeds gecombineerd worden.

4 – Verbeter de toegankelijkheid van rechten

We verwijzen vooreerst graag naar het advies dat de welzijnsraad in 2017 rond deze prioriteit formuleerde en waarin de aard, de omvang en de aanbevelingen rond deze problematiek meer uitvoerig beschreven werden (document in bijlage meegestuurd)

4.1 - Automatische toekenning van rechten

Ook als lokaal bestuur kan je eigen premies/ kortingen/ tegemoetkomingen (gedeeltelijk) automatisch toekennen aan rechthebbenden. Dit kan op basis van gegevens uit het rijksregister en de kruispuntbank.

Het is een belangrijk instrument in de strijd tegen onderbescherming: je kan bestaande dossiers screenen op een specifiek recht en mensen op de hoogte brengen van hun rechten en mogelijkheden, waarbij extra aandacht gaat naar de meest kwetsbaren. (Denk hierbij ook aan analfabetisme, anderstaligheid, ouderen, zieken, mensen met een beperking, ...). Daarbij neem je als overheid zelf het initiatief naar de burger toe.

Er wordt ingezet op eenvoudige toekenningscriteria, die door verschillende diensten op dezelfde manier worden gehanteerd.

We denken hierbij aan; het recht op de verhoogde tegemoetkoming, de schoolpremie, mantelzorgpremie, gratis vuilniszakken, teruggave drinkwaterverbruik, toepassen 3^e betalingsregeling in het AZL, vrijetijdspas op basis van verhoogde tegemoetkoming, ...

4.2 - Laagdrempelige en toegankelijke dienstverlening.

Stad en OCMW kunnen een meer laagdrempelige en toegankelijke dienstverlening realiseren. Hierbij wordt rekening gehouden met laaggeletterden, mensen die niet met internet/ pc kunnen werken, anderstaligen, ouderen, personen met een beperking, ... Er is laagdrempelige administratieve ondersteuning aanwezig. Mensen worden geholpen bij het invullen van documenten, het vinden van informatie op de pc, het begrijpen van brieven, ...

4.3 – Geïntegreerd breed onthaal

Toegankelijkheid van rechten veronderstelt dat de beweging gemaakt wordt naar een geïntegreerd breed onthaal via loketten op verschillende vindplaatsen waar elke burger terecht kan met om het even welke welzijnsvraag.

Een samenwerkingsverband van OCMW, CAW en de Sociale dienst van de mutualiteiten zorgt er hierbij voor dat elke burger, om het even bij welke van deze diensten hetzelfde antwoord op dezelfde vraag krijgt. Er is een aanspreekpunt in het sociaal huis, in elke deelgemeente en in de verschillende wijken, bij voorkeur bevindt dit loket zich in een buurt en ontmoetingshuis of lokaal dienstencentrum. (= geïntegreerde basisvoorziening)

Een mooi voorbeeld is het pensioenloket zoals het momenteel ingebed is in TAS⁽⁴⁾.

⁴ Thuiszorg, Anders validen en Senioren

5 – Verruim de mogelijkheden van het OCMW

5.1 – Meer personeel

Het aantal (hulp)vragen aan het OCMW groeit, net zoals de vereiste specialisatie en nodige tijd ter beantwoording ervan. Van mensen die zelf om schuldbemiddeling vragen over een groeiend aantal leefloners tot het arbeidsintensievere stelsel van de tijdelijke werkervaring. Om het probleem van de groeiende case load en de tijdsdruk te verlagen, is meer personeel bij het OCMW aangewezen. Dit is ook aangewezen wil men de kwaliteit van de dienstverlening op het gewenste niveau houden.

Wij raden ook aan om het personeelsbestand van de stad en het OCMW uit te breiden met o.a. **ervaringsdeskundigen in de kansarmoede en meertalige personeelsleden**. Deze kunnen adviseren zowel in de dagelijkse contacten tussen MW's/ personeel en cliënten, als (nieuwe en bestaande) beleidsmaatregelen toetsen aan de realiteit waarin mensen in kansarmoede leven.

Speciaal wat thuiszorg voor anders validen en senioren betreft hoopt de welzijnsraad dat de mogelijkheden van de tendens naar “vermaatschappelijking van de zorg” niet overschat worden en geen alibi vormen om tot een verdeckte besparingsoperatie te komen. Dit sluit uiteraard niet uit dat stimulansen voor de ontwikkeling van mantelzorg en vrijwilligerswerk de nodige aandacht moeten krijgen. (zie ook hoger: onder sociale cohesie.)

5.2 – Inzetten op aanklampend werken.

Bijvoorbeeld door mensen te herinneren aan een afspraak via sms, door zelf contact op te nemen met de cliënt voor een volgende afspraak, door extra informatie te geven over andere rechten,... Daarbij wordt ook meer tijd en ruimte voor **huisbezoeken** voorzien.

5.3 – Tijd voor nazorg

Door 3 - 6 maanden na de afronding van een dossier opnieuw contact op te nemen met de (ex)-cliënt. Hij/ zij wordt opgebeld met de vraag hoe het nu gaat, of je nog iets voor hen kan doen, een eventuele nieuwe afspraak te maken. Aanvankelijk is dit een investering, maar op termijn betaalt zich dat terug doordat problemen veel sneller opgespoord worden en er sneller gezocht kan worden naar een oplossing.

5.4 – Ruimere openingsuren

De dienstverlening van het OCMW moet ook toegankelijk zijn voor mensen die aan het werk zijn. Daarom is een avond of weekendopening (zoals bij de dienst bevolking) aangewezen.

5.5 - Een open en divers taalbeleid

Er is een budget waarmee Lokerse voorzieningen beroep kunnen doen op de bestaande (telefonische) **tolkendiensten**. Dit budget is toereikend voor alle Lokerse welzijns-, zorg en onderwijsactoren en stelt deze organisaties in staat om een kwaliteitsvolle dienstverlening aan te bieden aan anderstalige burgers.

Het personeel van Stad en OCMW kan aangemoedigd en ondersteund worden bij het gebruiken en verruimen van hun eigen talenkennis (Frans, Engels, Duits, Spaans, Turks, Arabisch, Berbers, Russisch, Bulgaars, andere,...) in het contact met de burger.

6 – Garandeer basisbereikbaarheid

Wie zich door gezondheid of handicap moeilijk kan verplaatsen of wie niet over een auto beschikt, weet dat heel wat delen van Lokeren moeilijk of helemaal niet bereikbaar zijn.

Hoe raak je zonder auto aan het containerpark, de kringwinkel, het bospark, het molsbroek?
Hoe geraak je aan het ziekenhuis als er niet eens een bushalte is?
Hoe geraak je aan de grootwarenhuizen op de invalswegen?
Hoe geraak je vanuit verder af gelegen wijken op de wekelijkse markt, het Cultureel Centrum, het kerkhof, ...

Het voorzien van een bushalte op elke straathoek - gesteld dat Lokeren al overhand zou hebben op het openbaar vervoer – is niet de oplossing. Meer openbaar vervoer verhoogt wel de basismobiliteit, maar waar Lokeren vooral moet op inzetten is op basisbereikbaarheid.

Basisbereikbaarheid duidt op een minimum niveau van bereikbaarheid die burgers nodig hebben om volwaardig te kunnen deelnemen aan de samenleving. Ook wanneer ze problemen hebben met hun gezondheid, een handicap, beperkt inkomen of door de meer afgelegen plaats waar ze wonen.

Basisbereikbaarheid is bijgevolg een essentieel stuk van het sociaal beleid, waarbij sociale inclusie het doel is. Zo kan onderhoud van een plattelandsweg sociaal beleid zijn als daarmee tegemoet gekomen wordt aan basisbereikbaarheid.

Het gaat dus duidelijk niet om een concept van vraag en aanbod dat inspeelt op de betalingsbereidheid voor verplaatsing maar om het recht van elke burger op de mogelijkheid om aan activiteiten deel te nemen.

Prioriteiten zijn hierbij nodig: op de school en het werk geraken, toegang tot gezondheidsvoorzieningen en openbare diensten. Ook de bereikbaarheid van winkels waar verse en gezonde voeding voorradig is ...

Hoe realiseer je basisbereikbaarheid?

Naast een **voldoende uitgebouwd openbaar vervoer** – dat uiteraard een halte moet hebben aan het ziekenhuis, het op te richten lokaal dienstencentrum, enz. ... - dient hierbij eveneens aandacht besteed te worden aan:

- **mobiele diensten die naar de mensen toe komen:** van krantenbedeling over maaltijden aan huis tot thuisverpleging
- **een flankerend woonbeleid** dat er moet voor zorgen dat iedereen kan wonen op plaatsen waar voldoende voorzieningen zijn.
- **gedecentraliseerde dienstverlening** en inzetten op buurtwinkels, dorpsscholen, ...
- uitbouw van mogelijkheden zoals autodelen, fietstaxi's, belbuslijnen (ipv ze af te bouwen) ..

Volledigheidshalve willen we nogmaals benadrukken dat het uitdrukkelijk niet de bedoeling is om meer mobiliteit te genereren voor koning Auto. Een zorghotel naast de E17 en een seniorencomplex op een industrieterrein, beantwoordt aan het concept van maximale mobiliteit voor wie er met de wagen op bezoek komt, maar niet aan deze van maximale bereikbaarheid voor wie er verblijft.

7 - Maak van betaalbaar, kwaliteitsvol en toekomstgericht wonen een uitdaging

Voor meer uitgebreide informatie rond wonen verwijzen wij ook naar het in bijlage meegeleverde eerdere advies van de welzijnsraad inzake "huisvesting en crisisopvang". De welzijnsraad is hierbij verheugd dat de opstart van een sociaal verhuurkantoor uit dit advies ondertussen gerealiseerd is.

7.1 - Woonwinkel

Zowel kopen, huren of verhuren van een betaalbare, kwaliteitsvolle, toekomstbestendige, ... woning is voor het overgrote deel van de burgers een zware opgave. Een passende ondersteuning bij hun zoektocht is in de meeste gevallen meer dan welkom. Voor velen zelfs noodzakelijk.

De uitbouw van een laagdrempelige woonwinkel waar zowel huurders, verhuurders als eigenaars terecht kunnen met al hun vragen rond huisvesting en energie is dan ook geen overbodige luxe.

Bij de realisatie van dit beleid komen we vanzelf uit op een één-loket systeem. Een versnippering van dienstverlening over stad en OCMW zoals thans het geval is, strookt niet met de nood aan laagdrempeligheid.

Functies van de woonwinkel zijn:

- Informeren (vb. rond mogelijke premies en hulpmiddelen, leningen, energie-audits, ...)
- Adviseren (vb. rond huren en verhuren,)
- Sensibiliseren (vb. rond meegroeiwoningen, co-housing, inbraakbeveiliging, ...)
- Assisteren: door - waar nodig - een trajectbegeleiding op maat aan te bieden. Dergelijke begeleiding kan voor zowel huurders als verhuurders in een aantal gevallen de missing link zijn die nodig is om de drempel naar aangewezen renovaties te overwinnen.

De woonwinkel zou ook een renovatiebegeleider in kunnen zetten om (verarmde) eigenaars en verhuurders gratis te begeleiden om renovatiewerken of energiebesparende werken in hun woning uit te voeren. Door hen te begeleiden bij het uitzoeken van mogelijke premies waar ze beroep op kunnen doen, offertes op te vragen, hun financiële plaatje in kaart te brengen, ... zouden meer verhuurders en eigenaars (met een laag inkomen) overhaald worden om de woonkwaliteit en/of energiezuinigheid van hun (huur)huis te verbeteren.

Extra functies van de woonwinkel kunnen zijn:

- het preventief opsporen van woningen die ongeschikt of onbewoonbaar zijn verklaard
- Het beheer van voldoende nood- en transitwoningen waar mensen die dak- en thuisloos worden een voorlopig inkomen hebben. De welzijnsraad pleit hierbij voor de aansluiting bij het Wase opvangnetwerk.

2 - Discriminatie

Een woning vinden is niet altijd evident. Zeker niet voor mensen met een beperkt of een onzeker inkomen, mensen met een zorgbehoefte, alleenstaanden, mensen met minder vaardigheden, een niet Vlaamse naam

Het 'recht op een behoorlijke huisvesting' en het 'recht op menswaardig wonen', (respectievelijk art. 23 v/d grondwet en art. 3 Vlaamse Wooncode) is in Lokeren *niet* gegarandeerd zo lang discriminatie op de woonmarkt niet verbannen is.

Wij stellen dan ook voor dat de stad – naar analogie met bv. Gent ⁽⁵⁾ - een charter ondertekent waarin de verschillende woonactoren zich engageren om samen tegen discriminatie te strijden.

De wet schrijft ook voor dat verhuurders de huurprijs moeten afficheren wanneer ze de woning te huur zetten. We merken dat niet alle immokantoren en verhuurders dit toepassen. De stad schreef al meermaals immokantoren aan die dit niet doen. De stad zou ook een politiereglement kunnen opstellen om – na voorafgaandelijke aanmaning - te beboeten wanneer de wet niet wordt nageleefd.

3 - Alternatieve woonvormen

We kunnen vooreerst verwijzen naar het memorandum van de seniorenraad waar in de bijlagen een duidelijk overzicht gegeven wordt van waar het in deze materie over gaat en waarom het beleid er in zijn woonbeleid werk van moet maken.

Het is bekend dat alternatieve woonvormen ondertussen in de lift zitten bij alle bevolkingsgroepen. Ze vormen evenwel ook de gedroomde mogelijkheid om maatwerk te bieden aan kansengroepen. Het is dan ook aangewezen dat de stad extra aandacht besteedt aan het scheppen van een positief klimaat rond diverse vormen van samenhuizen. Ook zelf realiseren van enkele projecten “gemeenschappelijk wonen” verdient een plaats in de BBC, naast de zorg voor opbouw van expertise binnen de gemeentelijke diensten die rond dit thema betrokken zijn.

Vanuit de privé werden op dit vlak reeds heel wat initiatieven genomen: van de 9 studio's met gemeenschappelijke faciliteiten (Vrijheidsplein) van Alderande tot het woonproject Villa Vief op initiatief van 8 ouders. Uit de wachtlijsten van de VAPH-instellingen blijkt evenwel dat een optreden van de stad als actor ⁽⁶⁾ in deze aangelegenheid meer dan welkom is.

4 – Premies en heffingen

Met premies en heffingen kunnen wenselijke wijzigingen gerealiseerd worden. Bij wijze van voorbeeld denken wij aan:

- Een extra premie “wonen boven winkels”, om te stimuleren dat eigenaars de ruimte boven de winkels inrichten als woning
- Een leegstandsheffing voor eigenaars die hun woning lange tijd leeg laten staan. Deze kan best oplopen naarmate de tijd verstrijkt.
- Premies die ook kansengroepen bereiken. Nu zijn er enkel premies die gericht zijn op totaalrenovaties. Er is niets aan premies/middelen voor mensen die zich maar kleine renovaties kunnen permitteren.

⁵ <https://stad.gent/sites/default/files/article/documents/Bijlage%20Gents%20charter%20Gelijke%20toegang%20tot%20huisvesting.pdf>

⁶ De stad kan als actor nog meer faciliteren – vb. door gronden ter beschikking te stellen – of door zelf voorzieningen in te richten

8 - Maak werk van een stedelijk gezondheidsbeleid

Als we denken in termen van “welzijn” en “prioriteiten” dan kunnen we moeilijk voorbij aan het begrip “gezondheid”. Van daaruit dringt de welzijnsraad er op aan om een stedelijk gezondheidsbeleid in Lokeren op te starten.

Willen wij – naar analogie met een beleid dat gelijke onderwijskansen beoogt, gelijke kansen op goede huisvesting en kansen op tewerkstelling – ook gelijkheid in gezondheidskansen, dan is een beleid op dat vlak noodzakelijk.

Het is immers zo dat – hoe lager de plaats op de sociale ladder (scholing en inkomen) iemand inneemt, hoe lager de levensverwachting en het aantal jaren in goede gezondheid is. Zo'n beleid is dan ook een keuze voor sociale rechtvaardigheid. Een goed gezondheidsbeleid heeft immers zowel tot doel de gezondheidstoestand van de bevolking te verbeteren als de sociale ongelijkheid in gezondheid aan te pakken.

We stellen vast dat in Lokeren aan bepaalde aspecten van het gezondheidsbeleid aandacht besteed wordt. Zo beschikt Lokeren momenteel over een ambtenaar die aangelegenheden zoals een roze lintjesactie zo goed mogelijk probeert in te vullen. Dergelijke initiatieven zijn toe te juichen maar zijn niet voldoende. Zo willen wij inzake preventiecampagnes weten bij wie en in welke mate het Mattheuseffect speelt, teneinde daar een passend antwoord met meetbaar succes op te vinden.

Startpunt voor een gezondheidsbeleid is dan ook een “**gezondheidsmonitor**” die de bekende en beschikbare data voor Lokeren op het vlak van gezondheid in die mate aanvult dat ze de knelpunten en de evoluties in de gezondheid van Lokeraars in kaart brengen. Deze gezondheidsmonitor wordt aan alle Lokerse actoren in het werkveld voorgelegd. Samen met hun feedback, de aanvulling en verfijning van die gegevens vormt dit de basis voor de opmaak van een omgevingsanalyse die vertaald kan worden in beleidskeuzes.

Basis voor een succesrijk gezondheidsbeleid is partnerschap. Het beste resultaat wordt immers maar bereikt wanneer alle openbare en private actoren uit het werkveld gezamenlijk tot doelstellingen komen die ze gezamenlijk willen uitvoeren.

In dit geheel heeft de stad een duidelijke regierol. Het betekent dat de stad het gezondheidsbeleid zodanig stuurt dat doelen en handelingen van de actoren een samenhangend geheel vormen, met het oog op het realiseren van het vooropgestelde resultaat. Goede regie resulteert in een samenwerking die voor alle actoren een absolute meerwaarde betekent (1+1=3) De stad neemt ook de rol van actor op, waar specifieke noden en hiaten zijn.

Zonder te willen vooruitlopen op knelpunten die uit een gezondheidsmonitor naar voor komen geven wij bij wijze van voorbeeld volgende te operationaliseren doelstellingen:

- Dankzij partnerschap stemmen publieke en private organisaties hun beleid af op gezamenlijk na te streven doelstellingen
- De Lokerse actoren beschikken over de wetenschappelijke inzichten en de verzamelde inzichten uit de praktijk die een evidence-based gezondheidsbeleid toelaten.
- Er wordt intersectoraal gewerkt aan gezondheidsongelijkheid
- De impact van gezondheidspromotie wordt meetbaar versterkt
- Voor elk Lokers kind garanderen we een goede start in het leven
- De toegankelijkheid van de gezondheidszorg wordt vergroot
- Alcohol- en drugsbeleid moet preventief en curatief meer aandacht krijgen op vlak van gezondheidsbeleid
-

9 – Zet in op de tewerkstelling van mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt

9.1 - Begeleid werken

Lokeren, telt heel wat mensen met een min of meer grote afstand tot de arbeidsmarkt. Ze hebben het te moeilijk met ritme, druk, uurrooster, complexiteit van taken, ... terwijl ze toch behoefte hebben aan een zinvolle dagbesteding. Onder meer ‘begeleid werken’ biedt hen een oplossing.

Naast mensen met een medische, mentale, psychische of psychiatrische beperking betreft het ook anderstaligen en ex-gedetineerden.

In het begeleid werken worden niet hun beperkingen, maar vooral hun mogelijkheden aangesproken door hen specifieke deeltaken te geven onder een zeer flexibel regime en volgens een aangepast ritme.

Deze mensen krijgen vanuit de voorzieningen elk individueel een jobcoach toegewezen, die met de werkpost onderzoekt welke taken zij kunnen opnemen en welke begeleiding er nodig is. Voorbeelden : mee opdienen in een schoolkantine, straten vegen met stadspersoneel, dieren voederen, ...

Het principe van begeleid werken is een individuele en trajectmatige begeleiding van personen die niet kunnen worden ingeschakeld in het bestaande reguliere of beschermde arbeidscircuit.

Dit via een aanbod van arbeidsmatige, onbezoldigde activiteiten die de individuele ontplooiing en de sociale integratie van die personen bevorderen.

Daarnaast is een nieuwe regelgeving rond “arbeidsmatige activering” (AMA) in de maak, waarbij een veel ruimere doelgroep van mensen in een traject zullen kunnen stappen en aangemoedigd worden om op een of andere manier aan te sluiten op de arbeidsmarkt.

9.2 - Collectieve tewerkstellingsprojecten

Een andere methodiek is inzetten op collectieve tewerkstellingsprojecten, zoals de lunchbar (Alderande), de Teerling (Emiliani), het strijkatelier (hagewinde),

Wat kan de stad Lokeren binnen dit geheel doen?

Binnen de welzijnssector bestaat een ruime know-how en expertise (voorzieningen, Jobcoaches, ...) die van dergelijke projecten een succes maken. Een hierop aansluitende participatie van de stad zou de mogelijkheden van deze werkvorm in belangrijke mate kunnen ondersteunen. We denken aan:

- Opzetten van eigen werkposten door stad Lokeren, vanuit een sociaal engagement en veel breder dan bestaande gereguleerde (gesubsidieerde) circuits
- Aansturen en stimuleren van handelaars om eveneens in het systeem te stappen

9.3 - Wijkwerken

De omschakeling van PWA naar wijkwerken moet door Lokeren worden aangegrepen om haar lokaal tewerkstellings- en activeringsbeleid te versterken.

Momenteel zijn er 67 werklozen actief in PWA. Dit betreft 10% van het potentieel aan werkzoekenden die vanaf 2017 als ‘wijkwerker’ geactiveerd kunnen worden en hiervoor ook een

financiële ondersteuning kunnen krijgen (indicatief 4€/uur bovenop de werkloosheidsvergoeding). Het gaat om activiteiten die niet marktversturend werken en een maatschappelijk doel dienen (bv naschoolse opvang, ondersteuning middagschooltijd, klein onderhoud, ook bij particulieren,...).

Jaarlijks zal elk initiatiefnemend wijkwerkcentrum (dit wordt vanaf januari 2018 Lokeren-Lochristi-Moerbeke-Wachtebeke) kunnen overwegen of ze de soort wijkwerk-activiteiten wil uitbreiden en hiertoe toelating vragen aan de VDAB.

Het is een opportuniteit om deze interessante vorm van activering op maat van de Lokerse noden te gaan installeren.

---ooOoo---